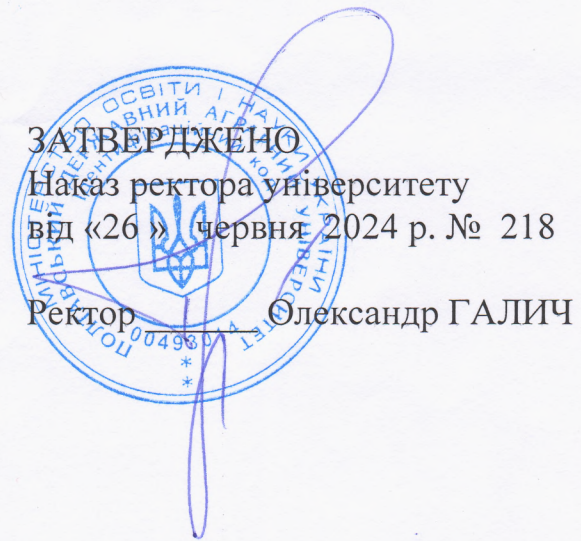

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ПОЛТАВСЬКОГО
ДЕРЖАВНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ПОЛТАВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ**

СХВАЛЕНО
Протокол засідання вченої ради
університету
«26» червня 2024 р. № 10

Протокол засідання ради
з якості вищої освіти університету
«20» червня 2024 р. № 9

Укладачі Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету:

Олександр ГАЛИЧ – ректор

Валентина АРАНЧІЙ – перший проректор

Олена КОСТЕНКО – проректор з науково-педагогічної роботи

Людмила ШУЛЬГА – керівник навчально-наукового центру забезпечення освітньої діяльності та якості освіти

Інна ЛАВРІНЕНКО – керівник відділу моніторингу та забезпечення якості освіти

Тетяна ЯПРИНЕЦЬ – завідувачка навчально-методичного кабінету відділу моніторингу та забезпечення якості освіти

Ольга МИРНА – фахівець внутрішнього аудиту процесів діяльності та моніторингу якості освіти відділу моніторингу та забезпечення якості освіти

Ірина КОРОТКОВА – професор кафедри біотехнології та хімії

ЗМІСТ

1. Загальні положення	4
2. Види та форми самостійної роботи здобувачів вищої освіти, оцінювання її результатів	5
3. Організація та контроль самостійної роботи здобувачів вищої освіти	13
4. Методичне забезпечення самостійної роботи	15
5. Матеріально-технічне та інформаційно-технічне забезпечення умов для самостійної роботи	16
Додатки	17

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету (далі – Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті, Положення про комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни в Полтавському державному аграрному університеті, Положення про робочу програму навчальної дисципліни в Полтавському державному аграрному університеті, Методичних рекомендацій щодо розроблення силабусу навчальної дисципліни у Полтавському державному аграрному університеті, Статуту Полтавського державного аграрного університету та інших норм чинного освітнього законодавства та нормативної бази Полтавського державного аграрного університету (далі – Університет).

1.2. Однією з форм організації освітнього процесу в Університеті є самостійна робота – виконання здобувачами вищої освіти запланованих завдань під керівництвом викладача.

1.3. Метою самостійної роботи є формування у здобувачів вищої освіти навичок безперервної самоосвіти, саморозвитку, інноваційної діяльності, професійного вдосконалення, розвитку творчих здібностей з урахуванням їхніх індивідуальних особливостей задля засвоєння в повному обсязі змісту освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми (далі – освітня програма), що сприяє підготовці сучасного фахівця, конкурентоспроможного на ринку праці.

1.4. Час, відведений на самостійну роботу здобувача вищої освіти відповідної освітньої програми, регламентується навчальним планом і робочим навчальним планом і повинен становити не менше 1/3 та не більше 2/3 загального часу, відведеного на опанування освітнього компонента. Співвідношення обсягів аудиторних занять і самостійної роботи здобувачів вищої освіти визначається з урахуванням специфіки та змісту освітнього компонента, його місця, значення і дидактичної мети в реалізації освітньої програми.

1.5. Вимоги до порядку виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти, зокрема щодо обсягів індивідуальних завдань, звітів, курсових і кваліфікаційних робіт, встановлюються з урахуванням часу, який надається здобувачам вищої освіти для виконання таких завдань і робіт за освітніми та навчальними програмами й індивідуальними навчальними планами. Вимоги повинні бути досяжними і не мають потребувати застосування недоброчесних практик для їх виконання.

1.6. Самостійна робота здобувачів вищої освіти може проходити в навчальних аудиторіях, навчально-наукових і спеціалізованих комп'ютерних лабораторіях, бібліотеці та з використанням дистанційних технологій.

1.7. Підвищення ефективності самостійної роботи в освітньому процесі потребує:

- постійного вдосконалення навчально-методичного забезпечення освітніх компонентів;

- розроблення нових дидактичних засобів навчання, форм і методів контролю і самоконтролю;
- здійснення заходів, спрямованих на ефективну організацію самостійної роботи.

1.8. Науково-педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти й інші особи, що беруть участь в освітньому процесі, зобов'язані дотримуватися правил і норм, визначених Кодексом академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету та Кодексом про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

2. ВИДИ ТА ФОРМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ, ОЦІНЮВАННЯ ЇЇ РЕЗУЛЬТАТІВ

2.1. Зважаючи на зміст і мету самостійної роботи здобувачів вищої освіти, розрізняють основні її види:

- самостійна робота, що забезпечує підготовку до аудиторних занять (закріплення й поглиблення навчального матеріалу з використанням підручників, посібників та інших джерел інформації; підготовка до лекцій, семінарів, практичних занять, лабораторних робіт, контрольних робіт, різних форм поточного контролю);

- пошуково-аналітична робота (самостійне вивчення окремих тем навчальної дисципліни; написання доповіді, реферату, есе на задану проблематику; виконання графічних, розрахункових та інших індивідуальних позааудиторних завдань; виконання кваліфікаційних і курсових робіт (проектів), складання звітів з практик тощо);

- наукова робота (участь у наукових дослідженнях, наукових конкурсах, олімпіадах, підготовка наукових публікацій у вигляді статей у фахових виданнях, тез доповідей на наукових конференціях за результатами власних наукових досліджень тощо).

2.2. В освітньому процесі виокремлюють аудиторну та позааудиторну самостійну роботу здобувачів вищої освіти.

Аудиторна самостійна робота за навчальною дисципліною виконується на навчальних заняттях під методичним керівництвом викладача. У цьому разі здобувачі вищої освіти забезпечуються методичними розробками, в яких представлений матеріал для опрацювання (задачі, запитання, тести, контрольна робота тощо). Під час виконання завдань здобувачі вищої освіти можуть користуватися потрібною навчальною літературою, дидактичними матеріалами, навчально-методичними посібниками тощо.

Позааудиторна робота являє собою:

- підготовку до аудиторних занять (лекцій, семінарських, практичних, лабораторних, індивідуальних занять, консультацій);

- виконання індивідуальних завдань з освітніх компонентів упродовж семестру;

- написання кваліфікаційних і курсових робіт (проектів);

- самостійне опрацювання здобувачами вищої освіти окремих тем навчальної дисципліни, які згідно з робочою програмою навчальної дисципліни

(далі – РПНД), силабусом винесені на самостійне вивчення;

- підготовку доповідей, рефератів, есе, тез і наукових статей за проблемною тематикою;

- виконання контрольних робіт здобувачами вищої освіти заочної форми навчання;

- самоконтроль і самооцінювання рівня опанування окремих тем навчальної дисципліни, визначених РПНД, силабусом;

- підготовку та виконання завдань згідно з робочою програмою практики та оформлення звітної документації за результатами її проходження;

- переклад текстів іноземної мови;

- підготовку індивідуальних навчально-дослідних завдань, розрахунково-графічних робіт, передбачених РПНД;

- підготовку до тематичних контрольних робіт та інших форм поточного контролю;

- підготовку до підсумкового контролю здобувачів вищої освіти та інших видів контрольних заходів;

- участь у роботі студентських наукових гуртків;

- участь у наукових і науково-практичних конференціях, семінарах, конкурсах, олімпіадах тощо.

2.3. Завдання самостійної роботи здобувачів вищої освіти поділяються на обов'язкові та вибіркові.

До *обов'язкових* належать завдання, які є неодмінними для виконання всіма здобувачами вищої освіти, зокрема написання курсових робіт (проектів), виконання кваліфікаційних робіт, усі види завдань, які здобувачі вищої освіти самостійно виконують під час навчальної та виробничої практик.

До *вибіркових* належать інші види завдань, які здобувачі вищої освіти здійснюють із власної ініціативи з метою реалізації власних професійних і наукових інтересів.

2.4. Самостійна робота здобувачів вищої освіти в Університеті здійснюється у таких формах:

- *індивідуальна* – реалізація творчих можливостей здобувача вищої освіти з метою поглиблення й узагальнення знань, які він здобуває у процесі навчання. Індивідуальні завдання здобувач вищої освіти має виконувати самостійно та відповідно до методичних рекомендацій, розроблених викладачем, що включають загальні вимоги до їх виконання, перелік завдань, рекомендовані джерела інформації, довідкові матеріали тощо.

Формами індивідуальної самостійної роботи є: написання рефератів та есе, виконання розрахунково-графічних робіт; онлайн-тестування; написання контрольних робіт здобувачами вищої освіти заочної форми навчання; виконання курсових робіт (проектів); написання кваліфікаційних робіт; виконання олімпіадних завдань; участь у конкурсах; написання наукових праць тощо;

- *групова (аудиторна)* – виконання завдань для самостійної роботи під час навчальних занять для здійснення поточного контролю знань здобувачів вищої освіти, обсяг часу на виконання таких завдань не повинен перевищувати 20 % загального обсягу часу, відведеного на проведення заняття;

- *групова (позааудиторна)* – робота в студентських наукових гуртках, виконання групових кейсів, підготовка мультимедійних презентацій, виконання науково-дослідної роботи, командне виконання курсових робіт (проектів) тощо.

2.5. Здобувачі вищої освіти зобов'язані виконувати завдання самостійної роботи. Самостійність у виконанні завдання означає, що вони мають бути виконані:

1) для індивідуальних завдань – особисто здобувачем, а для групових завдань – лише визначеною групою здобувачів, без втручання та/або допомоги інших осіб (якщо інше не передбачено умовами виконання завдання), під керівництвом і контролем науково-педагогічного працівника, якого призначено керівником (якщо виконання завдання потребує такого керівництва), та з урахуванням індивідуальних потреб і можливостей осіб з особливими освітніми потребами;

2) без використання недозволених джерел інформації, якщо умови та характер завдання мають такі обмеження.

2.6. Якщо для виконання завдання потрібно створити академічний твір, він має відповідати вимогам, визначеним законодавством та/або нормативними документами Університету.

2.7. Перевірка академічних творів здобувачів вищої освіти на наявність ознак академічного плагіату здійснюється відповідно до Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у Полтавському державному аграрному університеті.

2.8. У разі виявлення академічного плагіату або інших порушень доброчесності у письмових роботах здобувачів вищої освіти встановлення фактів порушень і притягнення до академічної відповідальності здійснюється відповідно до чинного освітнього законодавства та локальної нормативної бази з питань академічної доброчесності в Полтавському державному аграрному університеті.

2.9. Структура та зміст форм індивідуальної самостійної роботи.

Реферат – короткий виклад у письмовому вигляді або у формі публічного виступу результатів опрацювання наукової проблеми чи певної тематики освітнього компонента на основі рекомендованих джерел інформації.

Особливістю реферату є те, що він зазвичай презентується перед академічною групою. Реферат може бути виконаний як у рукописному, так і в друкованому вигляді.

Структура реферату: вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел інформації. У вступі слід розкрити тему реферату та обґрунтувати її актуальність. В основній частині висвітлюються сутність теми дослідження та результати вивчення наукової проблеми чи певної тематики освітнього компонента. У висновках роблять короткий підсумок, вказують напрями практичного застосування викладеної інформації. Рекомендований обсяг – до 10 сторінок.

Есе – невеликий за обсягом прозовий твір, що має довільну композицію і висловлює індивідуальні думки та враження з приводу конкретного питання та не претендує на вичерпне і визначальне трактування теми.

На відміну від реферату, який адресується будь-якому слухачеві, есе є на зразок репліки, що адресується підготовленому слухачу, який уже має уявлення, про що йдеться. Відповідна «адресність» дає змогу автору есе зосередити увагу на розкритті нового змісту, а не нагромаджувати деталізацією викладений матеріал у письмовому форматі.

Структура есе: вступ, основна частина, підсумкова частина. Вступ містить загальну тезу, короткий опис змісту, що стосується безпосередньо теми есе. Основна частина має містити головні ідеї та факти, а також аргументи на користь висловленої тези. Підсумкова частина може бути викладена у формі ствердження, запитання чи незавершених остаточно роздумів. Вдалим варіантом завершення есе вважається використання афоризмів і цитат. Рекомендований обсяг – до 5 сторінок.

Розрахунково-графічна робота (далі – РГР) передбачає розв'язання конкретної практично-навчальної задачі з використанням відомого чи самостійно вивченого теоретичного матеріалу. Значну частину такої роботи становить графічний матеріал, таблиці, діаграми.

Структура РГР: зміст, завдання, вихідні дані, основна частина, висновки, список використаних джерел інформації, додатки (за потреби). У змісті здобувач вищої освіти подає інформацію про всі розділи роботи. У завданні відображається інформація про зміст завдань і вихідні дані, які здобувач вищої освіти отримав для відповідних розрахунків. В основній частині містяться практичні рішення, розрахунки та аналіз отриманих результатів. У висновках слід робити стислий виклад отриманих підсумкових результатів і рекомендації щодо їх застосування. Рекомендований обсяг – до 10 сторінок.

Мультимедійна презентація як форма самостійної роботи – це публічне представлення здобувачем або групою здобувачів вищої освіти інформації з певних тем або питань.

Метою самостійного створення мультимедійної презентації є поглиблення знань із курсу навчальної дисципліни (пошук і опрацювання інформаційних джерел) і сприяння розвитку продуктивних, творчих функцій мислення здобувачів вищої освіти. Подання інформації у вигляді мультимедійної презентації дає такі можливості: розвиває логічне мислення здобувачів, вчить структурувати інформацію, дає змогу оперативно модифікувати навчальний матеріал, багаторазово використовувати та відтворювати підготовлені матеріали.

Структура мультимедійної презентації:

- титульний аркуш (тематика презентації, дані про виконавця),
- зміст, основні слайди (виклад матеріалу),
- висновки,
- список використаних джерел.

Основними критеріями оцінювання презентації можуть бути: структурування інформації, повнота розкриття теми, достовірність поданої інформації, оригінальність оформлення презентації, придатність і доступність презентації для обраної цільової аудиторії та відповідність матеріалу обраній темі.

Контрольні роботи для здобувачів вищої освіти – це індивідуальні завдання, що являють собою самостійне розкриття теоретичних питань і виконання здобувачами вищої освіти певної практичної роботи. Підготовка контрольної роботи сприяє опануванню здобувачами вищої освіти термінології, базових положень освітнього компонента, набуттю навичок виконання типових завдань, вирішення ситуацій, формуванню компетентностей, програмних результатів навчання. Тематичні контрольні роботи для здобувачів вищої освіти денної форми навчання зазвичай проводять під час аудиторних занять, а для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання – у позааудиторний час. Вимоги до контрольних робіт здобувачів вищої освіти заочної форми навчання регламентуються методичними розробками, які формують викладачі кафедр відповідно до Положення про комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни в Полтавському державному аграрному університеті.

Курсова робота (проект) – це вид роботи, що передбачає самостійне дослідження здобувачами вищої освіти актуальних проблем і теоретичне їх викладення з метою закріплення, поглиблення та узагальнення знань, здобутих здобувачами вищої освіти за час навчання та їх застосування у процесі комплексного виконання конкретного фахового завдання.

Курсова робота (проект) може набувати форм як індивідуальної, так і групової самостійної роботи. Під час групової самостійної роботи над виконанням курсової роботи (проекту) використовуються колективна та індивідуальна форми організації навчальної діяльності здобувачів вищої освіти. Колективна форма роботи – це спільні зусилля здобувачів щодо виконання поставлених завдань – спільне планування та виконання роботи, взаємоконтроль і взаємооцінювання, а індивідуальна – це організація групової роботи з переважанням індивідуальної діяльності (після розподілу доручень кожен здобувач виконує свою частину навчального завдання самостійно).

Курсові роботи (проекти) виконуються у терміни, передбачені графіком навчального процесу, але не пізніше, ніж за два тижні до захисту. У разі порушення термінів здачі робіт на кафедрі без поважних причин курсові роботи (проекти) на перевірку приймаються в термін ліквідації підсумкової академічної заборгованості. Ліквідація такої заборгованості здійснюється відповідно до Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Тематика курсових робіт (проектів) розробляється та оновлюється щонайменше на 20 % щорічно і затверджується Протоколом засідання кафедри, за якою закріплений певний освітній компонент. Здобувач вищої освіти може подавати власні пропозиції щодо тематики курсової роботи (проекту) на розгляд відповідної кафедри. Виконання декількох курсових робіт (проектів) на однакову тему в одній академічній групі не допускається. Враховуючи специфіку окремих навчальних дисциплін, допускаються відхилення від вищезазначених вимог, але одна й та ж тема курсової роботи (проекту) для академічної групи здобувачів вищої освіти повинна мати різні вихідні дані для розрахунку, варіанти, завдання, напрями роботи тощо. Перелік рекомендованих тем повинен на 10 % перевищувати кількість здобувачів вищої освіти в групі.

Обрані теми курсових робіт (проектів) затверджуються Протоколом засідання кафедри та зазвичай закріплюються Завданням на курсову роботу (проект) (додаток А).

Мета, завдання і порядок виконання курсової роботи (проекту), зміст та обсяг її окремих частин, характер вихідних даних, а також інші вимоги наводяться в методичних розробках для виконання курсових робіт (проектів), які розробляють викладачі кафедри, за якою закріплений певний освітній компонент. Методичні розробки повинні містити: загальні положення, тематику курсових робіт (проектів), принцип обрання теми курсових робіт (проектів), методичні рекомендації щодо виконання курсової роботи (проекту), правила оформлення, порядок захисту, критерії та шкалу оцінювання курсових робіт (проектів), рекомендовані джерела інформації, вимоги до належного оформлення посилань на джерела інформації, а також інформацію про неприпустимість академічного плагіату, несамостійного виконання завдань, інших порушень академічної доброчесності та можливі санкції за них.

Методичні розробки схвалюються та рекомендуються до друку рішенням кафедри, за якою закріплено певний освітній компонент, і радою з якості вищої освіти спеціальності. На методичні розробки обов'язково має бути надана рецензія.

Типовою структурою курсової роботи (проекту) є: зміст, вступ, основна частина, висновки, список використаних джерел інформації, додатки (у разі потреби). Для здобувачів вищої освіти галузі знань 21 «Ветеринарія» курсова робота (проект) може бути представлена у формі «Історія хвороби» та мати іншу структуру, затверджену відповідними методичними розробками.

У вступі слід розкрити актуальність, сучасний стан досліджуваної тематики, визначити мету, завдання, предмет та об'єкт дослідження. Основна частина зазвичай складається з двох розділів і повинна містити: коротке резюме результатів опрацювання джерел інформації про об'єкт дослідження; досвід інших країн у розв'язанні проблем, що аналізуються; виклад методики й результатів власного дослідження; стан досліджуваної проблеми загалом у межах України та конкретного об'єкта дослідження. У кінці кожного розділу слід підбити підсумки. Висновки – це послідовний, логічний виклад отриманих підсумкових результатів, які співвідносяться із загальною метою і завданнями, сформульованими у вступі. Після висновків наводиться список використаних джерел інформації, додатки (за потреби).

Текст курсової роботи (проекту) можна ілюструвати рисунками, схемами, графіками, діаграмами, таблицями тощо.

Курсова робота (проект) має титульний аркуш за формою, наведеною в додатку Б. Це перша сторінка курсової роботи (проекту), яку включають до загальної нумерації сторінок, але не нумерують. За титульним аркушем послідовно слідує завдання, зміст, вступ, розділи в порядку подання, висновки, список використаних джерел інформації, додатки.

Оформлення курсової роботи (проекту) має відповідати загальним вимогам до наукових робіт згідно з ДСТУ 3008-2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила

оформлювання». Під час складання списку використаних джерел інформації слід дотримуватися ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

Рекомендований обсяг курсової роботи (проєкту) – до 20 сторінок основного тексту, використані джерела інформації – близько 20 найменувань. Вимоги до обсягу можуть бути дещо збільшені у разі, якщо значний обсяг цитування об'єктивно зумовлений конкретною тематикою досліджень (аналіз законодавства, наукових публікацій тощо).

Керівництво курсовими роботами (проєктами) здійснюють науково-педагогічні працівники кафедри, за якою закріплено певний освітній компонент. У процесі перевірки курсових робіт (проєктів) керівник робить письмові зауваження, зрозумілі помітки, виправлення, відмічає позитивні сторони роботи та недоліки, які слід ліквідувати до захисту. Обов'язково керівник оформляє Лист оцінювання (додаток В). Курсові роботи (проєкти), зміст яких відповідає встановленим вимогам, допускаються до захисту, про що викладач робить відмітку в Листі оцінювання. У разі потреби курсова робота (проєкт) доопрацьовується, а після усунення зауважень допускається до захисту.

Захист курсової роботи (проєкту) проводиться перед комісією у складі 2–3 викладачів кафедри та керівника курсової роботи (проєкту). За результатами захисту оформлюються Протокол (додаток Г).

Результати захисту курсової роботи (проєкту), що є окремим освітнім компонентом освітньої програми, оцінюються за 4-баловою, 100-баловою шкалою та шкалою ЄКТС. У разі отримання здобувачем вищої освіти під час захисту курсової роботи (проєкту) оцінки «незадовільно» за 4-баловою шкалою чи 59 балів і нижче за 100-баловою шкалою та відповідну оцінку за шкалою ЄКТС за рішенням кафедри йому може бути запропоновано нова тема і новий термін виконання курсової роботи (проєкту).

Кваліфікаційна (випускна, дипломна, магістерська) робота – це форма атестації здобувачів вищої освіти, що може передбачатися на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти для встановлення відповідності формування компетентностей і досягнення здобувачами вищої освіти результатів навчання, передбачених стандартом вищої освіти та освітньою програмою.

Процедурні вимоги до виконання кваліфікаційної роботи, оформлення супровідних документів, презентаційного матеріалу, захисту перед екзаменаційною комісією мають бути наведені у Методичних рекомендаціях щодо виконання кваліфікаційної роботи здобувачами вищої освіти відповідної спеціальності згідно з Положенням про атестацію здобувачів вищої освіти та екзаменаційну комісію у Полтавському державному аграрному університеті.

2.10. Структура та зміст форм групової самостійної роботи.

2.10.1. *Участь у студентських наукових гуртках.* У студентських наукових гуртках здобувачі вищої освіти працюють над однією проблемою / тематикою чи певними її фрагментами під керівництвом науково-педагогічних працівників відповідної кафедри (керівника наукового гуртка). Студентські

наукові гуртки працюють за планами, що складаються щорічно та оприлюднюються на офіційному сайті відповідної кафедри.

Основними формами роботи здобувачів вищої освіти у студентських наукових гуртків є:

- написання рефератів з певної тематики на основі аналізу вітчизняних і закордонних наукових джерел;
- підготовка оглядів літературних джерел із певної проблеми або теми, за якою планується проведення дослідження;
- підготовка та виконання експерименту за обраною тематикою;
- підготовка до публікації наукових статей, тез за результатами виконаного експерименту у збірниках наукових праць Університету та інших закладів вищої освіти, фахових наукових виданнях тощо.

2.10.2 *Участь у виконанні науково-дослідних робіт, що проводяться за планами роботи кафедр і навчально-наукових інститутів / факультетів.*

Здобувачі вищої освіти можуть брати участь у виконанні науково-дослідної роботи, яку реалізують викладачі кафедри, відповідно до власних наукових інтересів.

Наукова робота виконується у певній послідовності:

- обговорення та обрання теми дослідження, яке здобувач планує виконувати під керівництвом викладача; розроблення змісту науково-дослідної роботи (формулювання теми, мети і завдань дослідження);
- проведення теоретичних досліджень (самостійний добір наукових літературних джерел з теми, систематизація та аналіз накопиченого матеріалу, узагальнення тощо);
- виконання експериментальної частини дослідження;
- аналіз, статистична обробка й оформлення результатів експерименту;
- формування висновків щодо науково-дослідної роботи;
- підведення підсумків науково-дослідної роботи шляхом участі здобувачів вищої освіти у конкурсах наукових робіт і круглих столах; доповідей на наукових конференціях і предметних олімпіадах; публікації тез у наукових збірниках Університету та інших закладів вищої освіти тощо.

2.10.3 *Участь у студентських олімпіадах, наукових конференціях і конкурсах різного рівня (університетських, регіональних, всеукраїнських і міжнародних):*

- конкурси студентських наукових робіт з галузей знань і спеціальностей (I тур – університетський, II тур – всеукраїнський);
- олімпіади за спеціальностями та навчальними дисциплінами (I етап – університетський, II етап – всеукраїнський);
- конкурси кваліфікаційних робіт тощо.

За підсумками наукової роботи наприкінці семестру залежно від виду наукової роботи, в якій брав участь здобувач вищої освіти, він отримує додаткові бали, що є не лише показником його наукової активності, а й впливає на рейтинг успішності.

3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА КОНТРОЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

3.1. Організація самостійної роботи – це система заходів цілеспрямованого навчання, контролю, стимулювання та методичного забезпечення ефективного опанування здобувачами вищої освіти змісту освітніх компонентів.

3.2. Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти передбачає:

- визначення та обґрунтування необхідного переліку тем, що виносяться на самостійне опрацювання;

- визначення змісту та обсягу теоретичної інформації і практичних завдань з кожної теми освітнього компонента, які виносяться на самостійне опрацювання;

- формулювання запитань для самоконтролю здобувачів вищої освіти;

- визначення форм, методів контролю та розроблення критеріїв оцінювання результатів самостійної роботи.

3.3. Планування, організацію і контроль самостійної роботи здобувачів вищої освіти забезпечують завідувачі й науково-педагогічні працівники кафедр.

3.4. Завдання для самостійної роботи здобувачів вищої освіти формують науково-педагогічні працівники з використанням педагогічних інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів вищої освіти до їх виконання. Види завдань для самостійної роботи здобувачів вищої освіти, їх зміст і характер повинні бути варіативними, диференційованими, враховувати специфіку спеціальності, освітньої програми, освітнього компонента й індивідуальні особливості здобувачів вищої освіти.

3.5. Перелік завдань для самостійного виконання, терміни виконання, форми та критерії оцінювання виконаної роботи повинні бути відображені у Методичних розробках для виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти (*або завданнях для виконання самостійної роботи здобувачами вищої освіти*), оформленими відповідно до Положення про комплекс навчально-методичного забезпечення навчальної дисципліни в Полтавському державному аграрному університеті.

3.6. Методичні розробки для виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти (*або завдання для виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти*) повинні бути розміщені на платформі LMS Moodle.

3.7. На початку вивчення освітнього компонента викладач повинен поінформувати здобувачів вищої освіти про організацію самостійної роботи – обов'язкові та вибіркові завдання, терміни їх виконання, кількість балів за кожен вид робіт, критерії оцінювання, графік проведення консультацій.

3.8. Науково-педагогічні працівники кафедри забезпечують навчально-методичне керівництво самостійною роботою здобувачів вищої освіти та здійснюють контроль за її виконанням, зокрема:

- розробляють РПНД, силабус, у яких представляють тематику самостійної роботи здобувачів вищої освіти, форми й методи контролю, шкалу та критерії її оцінювання;

- інформують здобувачів вищої освіти про форми контролю і критерії

оцінювання результатів навчання щодо видів самостійної роботи;

- інформують здобувачів вищої освіти про необхідність дотримання загальнодержавних і внутрішньоуніверситетських нормативних документів, які регламентують питання академічної доброчесності;

- здійснюють консультативну підтримку здобувачів вищої освіти з питань, що виникають у процесі їхньої самостійної роботи з освітнього компонента;

- здійснюють наукове керівництво щодо виконання здобувачами вищої освіти кваліфікаційних робіт;

- керують науковою роботою здобувачів вищої освіти у студентських наукових гуртках, підтримують їхню участь у наукових конференціях, семінарах, творчих конкурсах, олімпіадах тощо;

- розробляють наскрізні програми та робочі програми практик, у яких визначають види робіт і критерії їх оцінювання;

- розробляють тематику курсових робіт (проектів), РГР і здійснюють методичний супровід їх виконання здобувачами вищої освіти;

- здійснюють контроль за дотриманням вимог академічної доброчесності здобувачами вищої освіти під час виконання завдань самостійної роботи;

- здійснюють об'єктивне та справедливе оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти за заздалегідь оприлюдненими чіткими та зрозумілими критеріями, оформлюють потрібну документацію.

3.9. Час, відведений для самостійної роботи здобувача вищої освіти на виконання індивідуальних завдань, регламентується навчальним планом, робочим навчальним планом відповідної освітньої програми, РПНД, силабусом.

Організація самостійної роботи повинна забезпечити оптимальне навантаження для здобувачів вищої освіти і створити належні умови для систематичного виконання завдань, які винесені на самостійне вивчення чи виконання.

3.10. Результати самостійної роботи здобувачів вищої освіти оцінюють викладачі відповідної навчальної дисципліни, керівники практик, комісії із захисту курсових робіт (проектів) і практик, екзаменаційні комісії із захисту кваліфікаційних робіт.

3.11. Формами контролю самостійної роботи здобувачів вищої освіти залежно від виду самостійної роботи можуть бути:

- онлайн-тестування;

- експрес-опитування (письмове або усне);

- контрольна робота;

- захист курсової роботи (проекту), кваліфікаційної роботи;

- інші форми.

3.12. Нарахування балів за виконання самостійної роботи здобувачем вищої освіти є складовою поточного контролю і відображується у схемі нарахування балів з навчальної дисципліни, яка є складником робочої програми та силабусу. Кожен вид самостійної роботи оцінюється за формами та шкалою критеріїв оцінювання. Результати оцінювання самостійної роботи фіксуються в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача і є доступними для здобувача через кабінет студента (АСУ ПДАУ).

4. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

4.1. Самостійна робота здобувача вищої освіти регламентується навчально-методичним забезпеченням щодо її виконання (у тому числі на електронних носіях, зокрема на платформі LMS Moodle).

Навчально-методичне забезпечення самостійної роботи здобувача вищої освіти включає:

- освітню програму, навчальний план і робочі навчальні плани, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти;
- РПНД, силабус;
- наскрізні та робочі програми практик;
- методичні матеріали для проведення атестації здобувачів вищої освіти;
- методичні розробки / завдання для виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти;
- перелік питань, що виносяться на семінарські заняття, перелік завдань для практичних занять, завдання для виконання лабораторних робіт;
- набір питань, задач, завдань або кейсів для поточного контролю; запитання для самоконтролю та семестрового контролю результатів навчання;
- методичні розробки для виконання курсових робіт (проектів) і РГР, кваліфікаційних робіт;
- методичні розробки та тематику контрольних робіт для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання;
- рекомендовані джерела інформації.

4.2. Із метою методичного забезпечення самостійної роботи здобувачів вищої освіти викладачі кафедр розробляють і видають у друкованому та/або електронному вигляді підручники, навчально-методичні посібники, збірники тестів і ситуаційних завдань, посібники та методичні рекомендації для самостійної роботи здобувачів вищої освіти тощо.

4.3. Навчально-методичні посібники мають бути розроблені з урахуванням специфіки різних видів самостійної роботи, а також містити:

- зміст (тематику, що відповідає затвердженій РПНД, силабусу);
- вступ (передмову);
- основний текст;
- запитання, тести для самоконтролю;
- обов'язкові та додаткові завдання, задачі, приклади;
- довідково-інформаційні дані для розв'язання задач (таблиці, схеми тощо);
- рекомендовані джерела інформації.

4.4. З метою виконання встановлених вимог до якості навчально-методичний посібник з організації та виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти має пройти процедуру попереднього розгляду: перевірку на наявність запозичень з інших документів, обговорення і схвалення на засіданні кафедри, ради з якості вищої освіти спеціальності та бути рекомендованим до видання вченою радою навчально-наукового інституту / факультету.

4.5. Для полегшення виконання самостійної роботи здобувачів вищої освіти науково-педагогічний працівник, який відповідає за реалізацію

відповідної навчальної дисципліни, рекомендує джерела інформації, зокрема інформаційні ресурси мережі Інтернет.

5. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УМОВ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

5.1. Університет створює здобувачам вищої освіти всі умови, необхідні для успішної самостійної роботи, зокрема забезпечує доступ до навчальних, навчально-наукових і спеціалізованих комп'ютерних лабораторій, бібліотечного фонду, здійснює консультаційну підтримку щодо навчання з використанням дистанційних технологій, надає доступ до інформаційних ресурсів, розміщених в електронному репозитарії, електронній бібліотеці Університету тощо.

5.2. Бібліотека Університету забезпечує освітній процес необхідною літературою та інформацією (комплектує бібліотечний фонд навчальною, методичною, науковою, періодичною, довідковою літературою згідно з освітніми програмами, зокрема на електронних носіях); сприяє формуванню у здобувача вищої освіти вміння орієнтуватися в інформаційному просторі, систематизувати та фіксувати головне; розвиває організаційні вміння та навички здобувачів вищої освіти.

5.3. Здобувачу вищої освіти для виконання самостійної роботи надається доступ до інформаційних освітніх ресурсів: локальних і глобальних інформаційних мереж і програмно-апаратних засобів навчання.

5.4. Редакційно-видавничий відділ Університету здійснює видання навчальної, навчально-методичної, наукової літератури для забезпечення самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

5.5. Самостійна робота здобувачів вищої освіти може також проводитись на підприємствах, в установах та організаціях у період проведення всіх видів практик згідно з укладеними договорами.

Форма
завдання на курсову роботу (проект)

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра _____

ЗАВДАННЯ
на курсову роботу (проект)

здобувачеві вищої освіти _____ курсу _____ групи, освітньої програми

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема

2. Термін здачі роботи (проекту) на кафедру не пізніше ніж « ____ » _____ 202__ р.

3. Перелік питань, що підлягають опрацюванню:

Дата видачі завдання « ____ » _____ 202__ р.

Керівник курсової роботи (проекту)

_____ (підпис)

_____ (власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

Завдання прийняв до виконання

_____ (підпис здобувача вищої освіти)

_____ (власне ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

*Форма
титального аркуша курсової роботи (проєкту)*

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра _____

КУРСОВА РОБОТА (ПРОЄКТ)

« _____ »
(назва)

на тему « _____ »

Виконав

здобувач вищої освіти _____

освітній ступінь _____

_____ курсу, _____ групи

освітньої програми _____

навчально-наукового інституту / факультету _____

_____ денної (заочної) форми навчання

Науковий керівник _____

Полтава 202__

Рекомендована форма листа оцінювання курсової роботи (проєкту)

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Навчально-науковий інститут / факультет _____

Форма навчання _____

Спеціальність _____

Курс, група _____

Освітня програма _____

Л И С Т О Ц І Н Ю В А Н Н Я
курсoвoї рoботи (прoєкту)« _____ »
(назва)

здобувача вищої освіти _____

на тему _____

Обсяг курсової роботи (проєкту) _____ Кількість використаних джерел _____

Загальна оцінка роботи (необхідне підкреслити, у разі потреби – доповнити): *актуальність теми розкрита* – фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *ступінь втілення мети та виконання завдань дослідження* – низький; середній; високий; *повнота розкриття теми роботи у змісті* – фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі

Загальна оцінка змісту та якості оформлення роботи (проєкту) (потрібне підкреслити, у разі потреби – доповнити): *теоретичний розділ містить кількість критичних оцінок* – недостатню, достатню; *аналітичний розділ містить ознаки практичного дослідження*: фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *проєктний розділ містить конкретні пропозиції та наукові розробки*: фрагментарно; на середньому рівні; у повному обсязі; *додавки пов'язані з матеріалом роботи*: фрагментарно; на середньому рівні, у повному обсязі; *висновки за результатами досліджень мають обґрунтування*: недостатнє, відносно достатнє, достатнє; *пропозиції мають характер* – декларативний, певною мірою практичний, практичний

Рівень оригінальності тексту (потрібне підкреслити): високий, достатній, умовний, низький

Результати оцінювання курсової роботи (проєкту)

Критерії оцінювання курсової роботи (проєкту)*	Макс. к-сть балів	Отримані бали
1. Оцінка змісту курсової роботи		
1. Обґрунтування актуальності обраної теми роботи, формулювання мети, завдання, об'єкта та предмета дослідження	5	
2. Відповідність змісту курсової роботи (проєкту) темі та затвердженому плану	5	
3. Ступінь розкриття теоретичних аспектів проблеми, обраної для дослідження, та глибина і якість аналізу теоретичного матеріалу (наявність критичних узагальнень різних підходів до постановки та розв'язання проблеми відповідно до теми курсової роботи (проєкту), коректність використання понятійного апарату, посилання, цитування)	10	
4. Якість практичного дослідження та його детальний аналіз з використанням наукових методів (аналітичних, статистичних, методів моделювання тощо) та новітніх інформаційних джерел	10	
5. Науковий підхід до виявлення проблем та обґрунтованість шляхів удосконалення та практична значущість висновків і пропозицій відповідно до досліджуваної теми	10	
6. Інші характеристики	9	
Разом	49	
2. Оцінка якості оформлення курсової роботи		
1. Ілюстративність роботи (наявність і відповідність таблиць, графіків, схем і списку використаних джерел чинним стандартам)	5	
2. Відповідність оформлення курсової роботи (проєкту) встановленим вимогам і дотримання графіка виконання	5	
Разом	10	
3. Загальна кількість балів за виконання курсової роботи (до захисту)	59	

Висновки (потрібне підкреслити):

- рекомендувати до захисту без доопрацювання;
- рекомендувати до захисту за умови доопрацювання _____
- не рекомендовано до захисту, потрібно значно доопрацювати _____

Роботу перевірів _____

(науковий ступінь, вчене звання, посада, П.І. викладача кафедри, що перевіряв курсову роботу (проєкт))

« _____ » _____ 202__ р.

_____ (підпис)

Форма
протоколу захисту курсових робіт (проектів)

Протокол № _____
захисту курсових робіт (проектів)

« _____ »
(назва)

від « _____ » _____ 202_ р.

Присутні:

ПОРЯДОК ДЕННИЙ:

1. Захист курсових робіт (проектів) здобувачів _____ рівня вищої освіти _____ курсу _____ групи освітньої програми _____.

Доповідають здобувачі вищої освіти.

СЛУХАЛИ:

№ з/п	П.І.Б.	Тема курсової роботи (проекту)	Загальна кількість балів за виконання курсової роботи (проекту)*	Кількість балів за захист згідно з критеріями**		
				критерій	критерій	критерій

ВИРІШИЛИ:

Затвердити результати захисту курсових робіт (проектів)

№ з/п	П.І.Б.	За 4-баловою шкалою	Кількість балів	ЄКТС

Примітки: (висловлення особливої думки членів комісії) _____

Голова комісії _____

Члени комісії: _____

* Загальна кількість балів за виконання курсової роботи (проекту) – це загальна кількість балів відповідно до листа оцінювання.

** Кількість балів за захист визначається за критеріями оцінювання, що визначені методичними розробками та тематикою курсових робіт (проектів).

Наприклад: за наявність і якість презентації, за розуміння теоретичних основ і практичних аспектів теми дослідження, за відповіді на запитання членів комісії та/або інші.